

نقش فضای مرزی - پیوندی، در فرایند آفرینش معنا*

ارزیابی توان معنا آفرینی فضا به کمک رویکرد نشانه شناسی

دکتر شروین میرشاهزاده**، دکتر سید غلامرضا اسلامی***، دکتر علیرضا عینی فر****

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۲/۱۲

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۰/۴/۲۹

چکیده

توجه به تجلیات زیبایی در معماری مبتنی بر فرهنگ بومی از آنجا مایه دقت نظر است که می تواند راز توانمندی مظاهر معماری گذشته را در برانگیختن مخاطب و نیل به تجربه زیبایی شناختی آشکار نماید. به عبارتی نحوه بروز زیبایی در معماری ایرانی واجد ویژگیهایی به لحاظ زیبایی شناختی است که موجبات انبساط خاطر مخاطب را فراهم می نماید. لذا بازشناسی ویژگی های متداوم و صیقل خورده فضا که بتواند چنین تاثیری بر جای بگذارد نکته ای است که مقاله حاضر سعی دارد به وجوهی از آن دست یابد که امروزه نیز قابل بازآفرینی باشد.

ادراک زیبایی به عنوان مقوله ای حاصل برهمکنش فضای معماری و ناظر، بر ویژگی هایی تاکید دارد که فضا را توانمند ساخته تا بر مخاطب تاثیر گذارد. پژوهش حاضر نشان می دهد که این مفهوم در معماری ایرانی با خلق فضاهای مرزی - پیوندی تجلی یافته است. فضایی که رویکرد نشانه شناسی خواهان دستیابی به ویژگی های کارآمد آن است.

واژه های کلیدی

معماری ایرانی، زیبایی شناسی، فرایند تولید معنا، ایوان، فضای مرزی - پیوندی

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری معماری شروین میرشاهزاده با عنوان «بازشناسی انگاره زیبایی در معماری ایرانی، به منظور تجدید حیات ذهنی در شرایط امروز» است که به راهنمایی دکتر سید غلام رضا اسلامی و دکتر علی رضاعینی فر و مشاوره دکتر غلامحسین معاریان در تابستان ۱۳۸۶ در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات ارائه شده است.

***دانش آموخته دکتری معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران (مسئول مکاتبات) Email: sh.mirshahzadeh@iauctb.ac.ir

Email: Gheslami@ut.ac.ir

Email: aeinifar@ut.ac.ir

****دانشیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

****دانشیار دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران